

ഉംറ — സിയാറ അനുഷ്ടാനസഹായി

ഹജ്ജ് പോലെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു തവണ നിർബന്ധമുള്ള പൂണ്യകർമ്മമാണ് ഉംറ. രണ്ടോ മൂന്നോ മണിക്കൂർ കൊണ്ട് നിർവഹിക്കാ വുന്ന പൂണ്യകർമ്മമാണത്.

ജീവിതത്തിൽ ഒരുതവണ നിർബന്ധമായ ഉംറ പലതവണ ആവർത്തിക്കൽ ശക്തിയായ സുന്നത്തുണ്ട്. ഒരു യാത്രയിൽ തന്നെ നിരവധി തവണ ഉംറ ചെയ്യാൻ സമയ സൗകര്യം ലഭിക്കുന്നതാണ്.

വിശുദ്ധ ഖുർആനിലും നബി വചനങ്ങളിലും ഉംറയുടെ മഹത്വം കൂടുതലായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഹജ്ജിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്ന പല പ്രസ്താവങ്ങളിലും ഉംറയെക്കുറിച്ച് ചൂണ്ടി വിവരങ്ങളും അടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അല്ലാഹു പറയുന്നു: “അല്ലാഹു തങ്ങളോടു വേണ്ടി നിങ്ങൾ ഹജ്ജും ഉംറയും പൂർത്തീകരിക്കുവിൻ”. നബി (സ) പറയുന്നു: “ഒരു ഉംറ മറ്റൊരു ഉംറ വരെയുള്ള പാപങ്ങൾക്ക് പ്രായശ്ചിത്തമാണ്”.

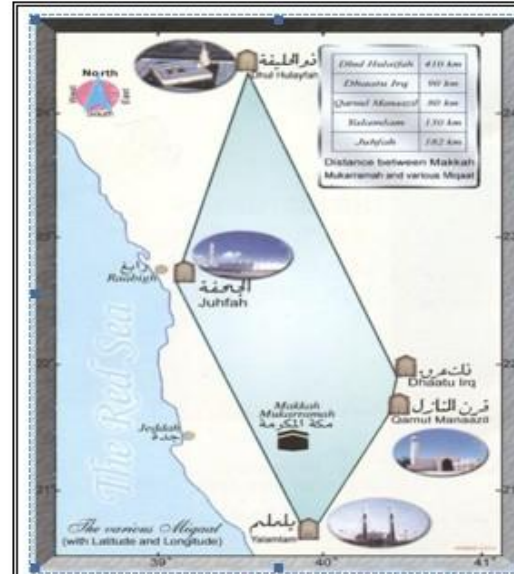
റമളാൻ ശരീഫിൽ ഉംറ നിർവഹിക്കുന്നതിന് കൂടുതൽ പൂണ്യമുള്ളതായി ഹദീസിൽ വന്നിരിക്കുന്നു. “റമളാനിലെ ഒരു ഉംറ ഹജ്ജ് കർമ്മത്തോട് തുല്യമായ താണ്”. വളരെ മഹത്വമേറിയ ഉംറ നിരവധി തവണ ചെയ്യാൻ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതാണ്. മഹാനായ ഇമാം ശാഫിഈ(റ) പറഞ്ഞു: “അനുകൂല സാഹചര്യമുള്ള ഓരോരുത്തരും എല്ലാ മാസത്തിലും രണ്ടോ മൂന്നോ തവണ ഉംറ ചെയ്യേണ്ടതാണ്. മാസത്തിൽ ഒരു ഉംറയെങ്കിലും അനിവാര്യമായും ചെയ്തിരിക്കണം” (ശറഹുൽ ഇസ്ലാഹ്, പേജ് 421).

മീഖാത്തിൽ നിന്ന് ഇഹ്റാം ചെയ്ത് കഅ്ബാ ശരീഫിലെത്തി തവാഹും ശേഷം സ്വഹാ മർവ കിടയിൽ സ്തജ്യും പൂർത്തിയാക്കി മുടിയെടുത്താൽ ഉംറ അവസാനിച്ചു.

മീഖാത് , ഇഹ്റാം

ഹജ്ജോ ഉംറയോ ലക്ഷ്യം വെച്ച് കടന്നുവരുന്നവർക്ക് നിയുത്ത് ചെയ്യുന്നതിന് നിർണയിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾക്ക് മീഖാത്തുകൾ എന്നും നിയുത്ത് നിന്ന് ഇഹ്റാം എന്നും പറയുന്നു.

ഹജ്ജോ ഉംറയോ ഉദ്ദേശിച്ച് മക്കയിലേക്ക് വരുന്നവർ യാത്രാരൂപം കാരണ വശാലും ഇഹ്റാം കൂടാതെ മീഖാത്ത് വിട്ടുകടക്കാൻ പാടില്ല. ഉംറ മുൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളവർക്കും ഇത് ബാധകമാണ് (ഉംറേൽ അബ്ദാർ പുറം 27)

മീഖാത്തുകൾ അഞ്ചാകുന്നു.

1.ദുൽഹാലൈഹ (അബ്യാൽ അലി): മദീനയിൽ നിന്നും അതിന്റെ വടക്ക് പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നും വരുന്നവർക്കുള്ള മീഖാത്ത്.

2.ജുഹ്ഫ: ഞാജിപ്പത്, ശാം, മൊറോക്കോ എന്നീ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് എത്തുന്നവരുടെ മീഖാത്ത്.

3.ഖർനൂൽ മനാസിൽ: നജ്ദുകാരുടെയും അതുവഴി കടന്നുവരുന്നവരുടെയും മീഖാത്ത്. റിയാദ് ഭാഗത്തു നിന്ന് വരുന്ന വാഹനങ്ങൾ ഈ മീഖാത്ത് വഴിയാണ് പോവുക.

4.ദാത്തു ഇർഖ്: ഇറാഖ്, ബസ്ര, കൂഫ, മുതലായ രാജ്യക്കാരുടെ മീഖാത്ത്.

5.യഥലം: യമൻ, തിഹാമ രാജ്യക്കാരും ഏഡൻ വഴി വരുന്നവരും ഇഹ്റാം ചെയ്യേണ്ട മീഖാത്താണിത്.

ഇന്ത്യയിൽ നിന്നും കപ്പൽ വഴി പോകുന്നവരും വിമാന മാർഗ്ഗം പോകുന്നവരും ഈ മീഖാത്താണ് ലഭിക്കുക..

മീഖാത്തിനും മക്കക്കും ഇടയിൽ വസിക്കുന്നവർ അവരവരുടെ പ്രദേശത്തു നിന്നും മക്കയിൽ താമസിക്കുന്നവർ ഹറം അതിർത്തിയുടെ പുറത്തുപോയും

ഇഹ്റാം ചെയ്യണം.

»ഇഹ്റാമിന്റെ സുന്നത്തുകൾ

1. കക്ഷരോമവും ഗുഹുരോമവും നീക്കം ചെയ്യുക. നഖം മുറിക്കുക, മീശവെട്ടുക മുതലായവ ചെയ്തു ശരീരം വൃത്തിയാക്കുക.

2. ഇഹ്റാമിനെ കരുതി കുളിക്കുക.

ഋതുരക്തമോ പ്രസവരക്തമോ ഉള്ളവർ ക്കും ഈ കുട്ടി സുന്നത്തുണ്ട്.

3. കുളികഴിഞ്ഞ് ശരീരത്തിൽ സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്കുക.

4. ഇഹ്റാമിന്റെ വസ്ത്രം ധരിക്കുക.

5. ഇഹ്റാമിന്റെ രണ്ട് റക്അത് സുന്നത്ത് നിസ്കരിക്കുക.

നിസ്കാര ശേഷം വാഹനത്തിൽ കയറി യാത്ര തുടങ്ങിയാൽ നിയുത്തും തൽബിയത്തും നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്.

നിയുത്ത്: മനസ്സിൽ കരുതൽ നിർബന്ധവും നാവുകൊണ്ട് പറയൽ സുന്നത്തുമാണ്.

تَوَيْتُ الْعُمْرَةَ وَأَحْرَمْتُ بِهَا لِلَّهِ تَعَالَى ، لِيَبْكَ اللَّهُمَّ بِعُمْرَةِ لِيَبْكَ ، لِيَبْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لِيَبْكَ ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمَلِكُ ، لَا شَرِيكَ لَكَ.

ഇഹ്റാമിൽ പ്രവേശിച്ചത് മുതൽ തൽബിയത് സുന്നത്താണ്. ഉറക്ക് ഇഹ്റാമം ചെയ്താൽ തവാഹ് ആരംഭിക്കുന്നത് വരെയാണ് തൽബിയതിന്റെ സമയം.

لِيَبْكَ اللَّهُمَّ لِيَبْكَ ، لِيَبْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لِيَبْكَ ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمَلِكُ ، لَا شَرِيكَ لَكَ

ശേഷം നബി(സ)യുടെയും കുടുംബത്തിന്റെയും പേരിൽ സലാത്തും സലാമും ചൊല്ലണം.

അല്ലാഹുവിന്റെ പ്രീതിയും സ്വർഗവും ചോദിക്കുകയും നരക ശിക്ഷയിൽ നിന്നു അഭയം തേടുകയും സാശരീരത്തിനും ഇഷ്ട ജനങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ദുആ ഇരക്കുകയും വേണം.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ، وَالسَّلَامَ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ تَعَالَى ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ.

ഇഹ്റാമം: നിഷിദ്ധമായ കാര്യങ്ങൾ

1. പുരുഷന്മാർ തലമറക്കലും ചുറ്റിത്തുന്ന പ്പെട്ടവസ്ത്രങ്ങൾ ധരിക്കലും പാടില്ല. ധരിച്ച വസ്ത്രങ്ങളുടെ തലതമ്മിൽ കുട്ടിക്കെട്ടൽ, കുടുക്ക്, മുട്ടുസൂചി, പിന്ന് ഇവകൊണ്ട് ബന്ധിപ്പിക്കൽ മുതലായത് വിരോധമാണ്. തുണിയുടെ മുകളിൽ ചരട്, അരപ്പട്ട എന്നിവ കെട്ടാം.

2. ഇഹ്റാമം ചെയ്ത സ്ത്രീ പുരുഷന്മാർ സുഗന്ധമുപയോഗിക്കൽ നിഷിദ്ധമാണ്.

3. തലമുടിയിലും താടിമുടിയിലും സുഗന്ധമുള്ളതും ഇല്ലാത്തതുമായ ഒരേണ്ണയും ഉപയോഗിക്കാൻ പാടില്ല.

4. തലയിലോ ശരീരഭാഗങ്ങളിലോ ഉള്ള മുടിയോ നഖമോ അവയുടെ അൽപ്പഭാഗമോ ഏതെങ്കിലും മാർഗത്തിൽ അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ നീക്കം ചെയ്തൽ ഹറാമാണ്.

5. ഇഹ്റാമിന്റെ സന്ദർഭത്തിൽ വിവാഹം ചെയ്യുകയോ ചെയ്തുകൊടുക്കുകയോ വിവാഹിതയാവുകയോ പാടില്ല.

6. ഗൃഹസ്ഥാനങ്ങളിൽ വേഴ്ച നടത്തുന്നത് ഇഹ്റാമം ചെയ്തവർക്ക് ഹറാമാണ്. ആഗ്രഹത്തോടെ സ്ത്രീകളെ ചുംബിക്കലും അണച്ചുകൂട്ടലും ഹറാമാണ്.

7. കരയിലുള്ള ഭക്ഷ്യയോഗ്യമായ വേട്ടജീവികളെ നശിപ്പിക്കലും അതിനു സഹായകമായി വർത്തിക്കലും ഇഹ്റാമിൽ നിഷിദ്ധമാണ്.

മക്കയിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴുള്ള ദുആ

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا الْحَرَمَ حَرَمَكَ وَالْبَلَدَ بَلَدَكَ، وَالْأَمْنَ أَمْنَكَ وَالْعَيْدَ عَيْدَكَ، جَنَّتْكَ مِنْ بِلَادٍ بَعِيدَةٍ بِذُنُوبٍ كَثِيرَةٍ، وَأَعْمَالَ سَيِّئَةٍ، أَسْأَلُكَ مَسْأَلَةَ الْمُضْطَرِّينَ إِلَيْكَ، الْمُشْفِقِينَ مِنْ عَذَابِكَ أَنْ تُسْتَقْبِلَنِي بِمَحْضِ عَفْوِكَ وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي سَبِيحِ جَنَّتِكَ ، جَنَّةِ النَّعِيمِ. اللَّهُمَّ إِنَّ هَذَا حَرَمَكَ وَحَرَمَ رَسُولِكَ، فَحَرِّمْ لِحِمِّي وَدَمِي وَعَظْمِي عَلَى النَّارِ. اللَّهُمَّ آمِنِّي مِنْ عَذَابِكَ يَوْمَ تُبْعَثُ عِبَادَكَ، أَسْأَلُكَ بِأَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ، أَيُّنُونِ ثَانِيُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ. الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَقْدَمَنِيهَا سَالِمًا مَعَا فَ اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ وَالْبَلَدُ بَلَدُكَ وَالْحَرَمَ حَرَمَكَ وَالْأَمْنَ أَمْنَكَ جَنَّتْ هَارِيًا وَغَنَ الذُّنُوبُ مَقْلَبًا وَكُفْلُكَ رَاجِيًا وَلِرَحْمَتِكَ طَالِيًا وَلِفِرَاضِكَ مُؤَدِّيًا وَلِرِضَاكَ مِيتَعِيًا وَتَعَفُّوكَ سَائِلًا فَلَا تُرِدَّنِي خَائِبًا وَادْخِلْنِي فِي رَحْمَتِكَ الْوَاسِعَةِ وَأَعِزَّنِي مِنَ الشَّيْطَانِ وَجَنِّدْهُ وَشَرِّ أَوْلِيَانِهِ وَحِزْبِهِ أَنْ تُصَلِّيَ وَتُسَلِّمَ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ تَسْلِيمًا كَثِيرًا أَبَدًا.

മസ്ജിൽ ഹറാമിൽ പ്രവേശിക്കൽ

കഅബാശരീഫിന്റെ ചുറ്റുമുള്ള പള്ളിയാണ് മസ്ജിദുൽ ഹറാമം. മതാഹ്ലം അതിലുൾപ്പെടും. ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും വിശുദ്ധങ്ങളായ മൂന്ന് പള്ളികളിൽ ഒന്നാം സ്ഥാനം മസ്ജിദുൽ ഹറാമിനാണ്. അവിടെവെച്ചുള്ള ഇബാദത്തുകൾക്ക് മറ്റു പള്ളികളിൽ ചെയ്യുന്നതിനെക്കാൾ ലക്ഷക്കണക്കിന് മടങ്ങ് ശ്രേഷ്ഠതയുണ്ട്. ബാബുസ്സലാമിൽ കുടി വലതു കാൽ വെച്ച് പള്ളിയിൽ പ്രവേശിക്കൽ സുന്നത്താണ്.

ബാബുസ്സലാമിൽ കുടി പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ ഈ ദുആ ചെയ്യണം.

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ فَحَيَّنَا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ وَادْخِلْنَا الْجَنَّةَ دَارَ السَّلَامِ. ثَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ. اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَمَغْفِرَتِكَ وَادْخِلْنِي فِيهَا، بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ .

കഅബ കാബുനോൾ

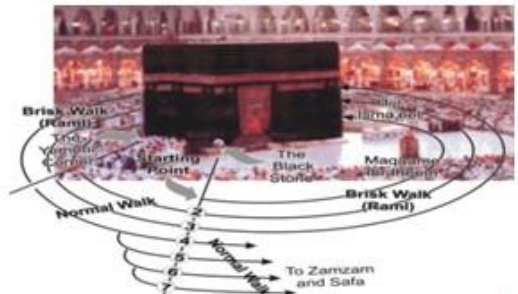
മസ്ജിദുൽ ഹറാമിൽ കടന്ന് മുന്നോട്ടുനീങ്ങിയാൽ കഅബാശരീഫ് ദൃഷ്ടിയിൽ പെടുകയായി. ഈമാനിക വ്യക്തിത്വമുള്ള

മനസ്സുകൾക്കു അത വല്ലാത്ത ഒരു അനുഭൂതിയാണ്. ആദ്യമായി കഅ്ബാ ശരീഫ് കൺമുഖിൽ കാണുമ്പോൾ സ്വയ മറിയത്തെ കണ്ണീർ പൊഴിച്ചുപോകുന്നതാണ്. കഅ്ബാ ദർശനസമയത്തുള്ള പ്രാർഥനയ്ക്കു ഉത്തരം ലഭിക്കുമെന്ന് ഹദീസിലുണ്ട്.

കഅ്ബാ ദർശനസമയത്തുള്ള പ്രാർഥന

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ، اللَّهُ أَكْبَرُ ،
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، أَعُوذُ بِرَبِّ الْنَّيْتِ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَمِنْ عَذَابِ الْغَيْرِ
وَضِيْقِ الصَّدْرِ ، اَللّهُمَّ زِدْ بَيْنَكَ تَشْرِيفًا وَتَكْرِيمًا وَتَعْظِيمًا وَمَهَابَةً وَرَفْعَةً
وَبِرًّا وَزِدْ يَا رَبِّ مِنْ شَرَفِهِ وَكِرَمِهِ وَعَظَمَتِهِ مِنْ حُجَّةٍ أَوْاعْتَمَرَهُ تَشْرِيفًا
وَتَكْرِيمًا وَتَعْظِيمًا وَمَهَابَةً وَرَفْعَةً وَبِرًّا ، اَللّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمَنْكَ السَّلَامُ
فَحَيِّنا رَبَّنَا بِالسَّلَامِ ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ
وَسَلَّمَ

തവാഫ്

മക്കയിൽവെച്ച് നിർവഹിക്കപ്പെടുന്ന അമലുകളിൽ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നാണ് തവാഫ്. തവാഫിന്റെ ശ്രേഷ്ഠത കുറിക്കുന്ന നിരവധി ഹദീസുകളുണ്ട്. നബി(സ) പറഞ്ഞു; 'തവാഫിൽ ഒരാൾ ഒരു കാൽ ഉയർത്തിത്താഴ്ത്തിയാൽ അവന്റെ പത്തു പാപം പൊറുക്കപ്പെടുന്നതും പത്ത് നന്മകൾ എഴുതപ്പെടുന്നതും പത്ത് പദവികൾ ഉയർ ത്തപ്പെടുന്നതുമാണ്' (അഹ്മദ്, തിർമുദി).

മക്കയിൽ താമസിക്കുമ്പോൾ തവാഫ് പരമാവധി വർധിപ്പിക്കണം. 'കഅ്ബയെ ഒരാൾ അമ്പത് തവണ തവാഫ് ചെയ്താൽ അവൻ മാതാവ് പ്രസവിച്ച നാളിലെപ്പോലെ പാപവിമുക്തനാകുന്നതാണ്' (തിർമുദി).

മസ്ജിദിൽ ഹറാമിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ ഉടനെ തവാഫിൽ പ്രവേശിക്കണം

ഉറക്കി ഇഹ്റാം ചെയ്ത് മക്കയിൽ പ്രവേശിച്ചവർ എത്തിയ ഉടനെ ചെയ്യേണ്ടത് ഉറയുടെ നിർബന്ധമായ തവാഫാണ്

തവാഫിന്റെ നിബന്ധനകൾ

1.നിയുത്ത്: ഉറയുടെയും ഹജ്ജിന്റെയും ഇഹ്റാമോട് കൂടി തന്നെ

തവാഫിന്റെ നിയുത്ത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. എങ്കിലും അവയ്ക്കു പ്രത്യേകം നിയുത്ത് ചെയ്താൽ സുന്നത്താണ്.

ഉറയുടെ തവാഫിന്റെ നിയുത്ത്

تَوَيْتُ طَوَافَ الْعُمْرَةِ سَبْعَةً أَسْوَاطٍ لِلَّهِ تَعَالَى

2.നഗ്ന മറക്കുക: പുരുഷന്മാർ മുട്ടു പൊക്കിളിന്റെ ഇടയിലുള്ള സ്ഥലവും സ്ത്രീകൾ മുഖവും മുൻകയ്യിലും ഒഴികെ യുള്ള ഭാഗവും മറക്കൽ നിർബന്ധമാണ്. സ്ത്രീകൾ കാലിന്റെ താഴ്ഭാഗം മറക്കൽ നിർബന്ധമാണ്.

3.ശുദ്ധിപാലിക്കുക: തവാഫ് ചെയ്യുന്ന ആളുടെ ശരീരം, വസ്ത്രം, കയ്യിലുള്ള മറ്റു സാധനങ്ങൾ എന്നിവയെല്ലാം ശുദ്ധിയു ള്ളതായിരിക്കണം. ചെറുതും വലുതുമായ അശുദ്ധിയിൽ നിന്ന് മുക്തമാകണം..

4.ഹജറൽ അസ്വദ് മുതൽ ആരംഭിക്കൽ.

5.ഏഴുചുറ്റു പൂർത്തിയാക്കൽ: ഏഴിൽ താഴെയുള്ള ചുറ്റൽ തവാഫായി സ്വീകരിക്ക പ്പെടുകയില്ല. എണ്ണത്തിൽ സംശയമുണ്ടായാ ൽ കുറഞ്ഞത് പരിഗണിച്ച് ബാക്കി പൂർത്തി യാക്കണം.

6.കഅ്ബയെ ഇടതുവശത്താക്കൽ:

കഅ്ബാശരീഫിനെ ഇടതുവശത്താക്കിത്ത നെ നടക്കണം.

7.ശരീരം മുഴുവനും കഅ്ബയുടെ പുറത്ത് കൂടിയാകൽ: ഹിജ്റ ഇസ്ലാമിന്റെ അകത്ത് കൂടി തവാഫ് സാധുവാകില്ല. പ്രസ്തുത ഭിത്തിയിലോ ശാദിർവാന്റെ മുക ളിലോ കൈ വരുന്ന രൂപത്തിൽ തവാഫ് ചെയ്യരുത്. നിയമ പ്രകാരം അവ കഅ്ബ യുടെ ഭാഗമാണ്. തവാഫ് കഅ്ബയുടെ പുറത്താകണം.

8. തവാഫ് മസ്ജിദിൽ ഹറാമിൽ കൂടിയാ കൽ

9. തവാഫിനുവേണ്ടി ചുറ്റുമ്പോൾ തവാ ഫല്ലാതെ മറ്റൊരുദേശ്യവും ഉണ്ടാകാതിരിക്കൽ.

തവാഫിന്റെസുന്നത്തുകൾ

1.നടന്നുകൊണ്ട് തവാഫ് ചെയ്യുക:

2.ഇജ്തിബാഅ്: പുരുഷന്മാർ ധരിക്കുന്ന മേൽമുണ്ടിന്റെ മധ്യം വലത്തെ ചുമലിനു താഴെയും രണ്ട് അറ്റം ഇടത്തെ ചുമലിനു മുകളിലുമാക്കുക.പിറകെ സഅ്ത് ചെ യ്താനുള്ള തവാഫിൽ മാത്രമേ ഇത് സുന്ന ത്തുള്ളൂ.

3.റമല് നടത്തം: കാലു കൾ അല്പം അടുപ്പി ച്ച് വെച്ച് ധൃതിയിൽ നട ക്കുക. ആദ്യത്തെ മൂന്ന് ചുറ്റുകളിൽ മാത്രമാണ് ഇത് സുന്നത്തുള്ളത്. മറ്റുള്ളവയിൽ സാധാ രണ് നടത്തമാണ് സുന്നത്ത്.സ്ത്രീകൾക്ക് ഇജ്തിബാഉം റമല് നട ത്തവും സുന്നത്തില്ല.

4.ഹജറൽ അസ്വദിനെ കൈകൊണ്ട് തൊടുക യും ശബ്ദമില്ലാതെ ചുംബിക്കുകയും നെറ്റിവെക്കുകയും ചെയ്യുക.

5. സാദർഭികമായ ദിക്റുകളും ദുആയും നടത്തുക.

6. തവാഹുകൾക്കിടയിൽ വാട്ടുപിരിക്കാതെ തുടരെ ചെയ്യുക
7. തവാഹിൽ വിനയവും ഭക്തിയും ഹൃദയ സാന്നിധ്യവും പ്രകടമാക്കണം.
8. തവാഹ് കഴിഞ്ഞ് മഖാമുഇബ്രാഹിമിന്റെ പിന്നിൽ രണ്ട് റക്അത് നിസ്കരിക്കുക.

ദുആകൾ

തവാഹിൽ പ്രത്യേകം ഒരു ദിക്കും ദുആ യും നിർബന്ധമില്ല. ഒന്നും മിണ്ടാതെ ചുറ്റൽ പൂർത്തിയാക്കിയാലും തവാഹ് സ്വഹീഹാ ക്കും പൗരാണിക മഹാത്മാർ പരിപാലിച്ചതും ഹദീസിൽ വന്നതുമായ ദിക്കർ ദുആകൾ ചെയ്യുന്നത് വളരെ ഉത്തമമാണ്. മാതൃഭാഷയിൽ അവനവന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ പറയുകയോ അറിയാവുന്ന ദിക്കുകൾ ചൊല്ലുകയോ വിശുദ്ധ ബുർആൻ പാരായണം നടത്തുകയോ ചെയ്യാം.

ഓരോ ചുറ്റിലും ഹജറുൽഅസ്വദിന് നേരെ കൈ ഉയർത്തി ആംഗ്യം കാണിച്ചു

بِسْمِ اللَّهِ أَكْبَرُ

ചൊല്ലി കൈചുംബിക്കുകയും തവാഹിന്റെ തുടക്കത്തിൽ

اللَّهُمَّ إِيْمَانًا بِكَ وَتَصَدُّقًا بِكِتَابِكَ وَوَفَاءًا بِعَهْدِكَ وَتَثَابَعًا لِسُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ എന്നും

മുൽതസമിന് നേരെ എത്തുമ്പോൾ الشَّاكِرِينَ وَتُزَلُّ الْمُتَقَرِّبِينَ وَمَرَافَقَةَ النَّبِيِّينَ وَيَقِينَ الصَّادِقِينَ وَذِلَّةَ الْمُتَّقِينَ وَأَخْبَاتِ الْمُؤَقِّنِينَ حَتَّى تَثَوَّقَاتِي عَلَى ذَلِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ എന്നും

വാതിലിന് നേരെ എത്തുമ്പോൾ حَرَمَكَ وَالْأَمْنَ مِنْكَ وَهَذَا مَقَامُ الْعَائِدِ بِكَ مِنَ النَّارِ فَحَرِّمْ لِحُومَنَا وَبَشَرَتَنَا عَلَى النَّارِ എന്നും

റുക്നൂൽ ഇറാഖിക്ക് നേരെ എത്തുമ്പോൾ الشُّكَّ وَالشُّرْكَ وَالنَّفَاقَ وَالشَّقَاقَ وَسُوءَ الْأَخْلَاقِ وَسُوءَ الْمُنْظَرِ فِي الْأَهْلِ وَالْأَمَالِ وَالْوَلَدِ എന്നും

മീസാബ് (സ്വർണപ്പാത്ത) ക്ക് നേരെ എത്തുമ്പോൾ فِي ظِلِّكَ يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّكَ وَأَسْقِني بِكَاسِكَ مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ شَرْبَةً هَنِيئَةً لَا أَظْمَأُ بَعْدَهَا أَبَدًا يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الرَّاحَةَ عِنْدَ الْمَوْتِ وَالْعَفْوَ عِنْدَ الْحِسَابِ എന്നും

റുക്നൂൽ യമാനി എത്തുന്നതിന് മുമ്പ് ഓരോചുറ്റിലും

(1)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ وَالْمَعَاوَةَ الدَّائِمَةَ فِي الدِّينِ وَالْدُنْيَا وَالْآخِرَةِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ

(2)

اللَّهُمَّ حَبِيبَ إِلَيْنَا الْإِيْمَانَ وَزَيْنَةَ فِي قُلُوبِنَا وَكَرَّةَ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ اللَّهُمَّ قِنِّي عَذَابَكَ يَوْمَ تُبْعَثُ عِبَادُكَ اللَّهُمَّ ارْزُقْنِي الْجَنَّةَ بِغَيْرِ حِسَابٍ.

(3)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ.

(4)

اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا عُمْرَةً مَبْرُورَةً وَسَعْيًا مَشْكُورًا وَذَنْبًا مَغْفُورًا وَعَمَلًا صَالِحًا مَقْبُولًا وَتِجَارَةً لَنْ تُبَوَّرَ يَا عَالِمُ مَا فِي الصُّدُورِ أَخْرِجْنِي يَا اللَّهُ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَغَرَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَالسَّامَةَ مِنْ كُلِّ آثَمٍ وَالْغَنِيْمَةَ مِنْ كُلِّ بَرٍّ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ رَبِّ فَتَعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي وَبَارِكْ لِي فِيمَا أُعْطِيتَنِي وَأَخْلِفْ عَلَيَّ كُلَّ غَائِبَةٍ لِي مِنْكَ بِخَيْرٍ.

(5)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مَا سَأَلَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ سَيِّدُنَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ نَبِيُّكَ سَيِّدُنَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَنَعِيمَهَا وَمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ وَمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ

(6)

اللَّهُمَّ إِنْ لَكَ عَلَيَّ حَقُّوفاً كَثِيرَةٌ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَكَ وَحَقُّوفاً كَثِيرَةٌ فِيمَا بَيْنِي وَبَيْنَ خَلْقِكَ اللَّهُمَّ مَا كَانَ لَكَ مِنْهَا فَاغْفِرْهُ لِي وَمَا كَانَ لِخَلْقِكَ فَتَحْمِلْهُ عَنِّي وَأَغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَبِطَاعَتِكَ عَنْ مَعْصِيَتِكَ وَبِفَضْلِكَ عَنْ غِنًى سِوَاكَ يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ اللَّهُمَّ إِنْ يَبُثُّكَ عَظِيمٌ وَوَجْهَكَ كَرِيمٌ وَأَنْتَ يَا اللَّهُ حَلِيمٌ كَرِيمٌ تُجِبُ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي.

(7)

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا كَامِلًا وَيَقِيْنًا صَادِقًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَقَلْبًا خَاشِعًا وَلِسَانًا ذَاكِراً وَحَلَالاً طَيِّبًا وَتَوْبَةً نَصُوحًا وَتَوْبَةً قَبْلَ الْمَوْتِ وَرَاحَةً عِنْدَ الْمَوْتِ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً يَغْدُ الْمَوْتِ وَالْعَفْوَ عِنْدَ الْحِسَابِ وَالْفَوْزَ بِالْجَنَّةِ وَالنَّجَاةَ مِنَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا عَزِيزُ يَا عَفَّارُ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا وَالْحَقِّقْنِي بِالصَّالِحِينَ. എന്നും

റുക്നൂൽ യമാനിയുടെയും റുക്നൂൽ അസ്വദിന്റെയും ഇടയിൽ اللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ وَ

എന്നും **أَذَلْنَا الْجَنَّةَ مَعَ الْآخِرِينَ يَا عَزِيزُ يَا غَفَّارُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ**

ചൊല്ലുക.

അതിന് സാധിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ താവഹിലൂടെ ഇപ്രകാരം ചൊല്ലാം

سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ
الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
النَّارِ

മൊമു ഇബ്രാഹിമിലെ പ്രാർത്ഥന

اللَّهُمَّ أَنْتَ تَعْلَمُ سِرِّي وَعَلَانِيَتِي فَاقْبَلْ مَغْذِرَتِي وَتَعْلَمُ حَاجَتِي فَاعْطِنِي سَوْئِي
وَتَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِي فَاعْفِرْ لِي ذُنُوبِي اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا يَبْشُرُ قَلْبِي
وَيَقِينًا صَادِقًا حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَا يَصِيبُنِي إِلَّا مَا كُتِبَ لِي رِضًا مِنْكَ يَمَّا قَسَمْتَ
لِي أَنْتَ وَلِيَّيَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوْفِييَ مُسْلِمًا وَالْحَقِّيَّ بِالصَّالِحِينَ. اللَّهُمَّ لَا
تُدْعُ لَنَا فِي مَقَامِنَا هَذَا ذُنُوبًا إِلَّا عَفْرَتَهُ وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَجَتَهُ وَلَا حَاجَةً إِلَّا
قَضَيْتَهَا وَبَسْرَتَهَا فَيَسِّرْ أُمُورَنَا وَاشْرَحْ صُدُورَنَا وَنَوِّرْ قُلُوبَنَا وَاخْتِمْ
بِالصَّالِحَاتِ أَعْمَالَنَا اللَّهُمَّ تَوْفِقْنَا مُسْلِمِينَ وَآخِزْنَا مُسْلِمِينَ وَالْحَقْنَا بِالصَّالِحِينَ
غَيْرَ خَزَائِيَا وَلَا مَقْتُونِينَ.

മുൽതസമിലെ പ്രാർത്ഥന

اللَّهُمَّ يَا رَبَّ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ اغْتَقِ رِقَابَنَا وَرِقَابَ آبَائِنَا وَأُمَّهَاتِنَا وَإِخْوَانِنَا
وَأَوْلَادِنَا مِنَ النَّارِ يَا ذَا الْجُودِ وَالْكَرَمِ وَالْمَنِّ وَالْعَطَاءِ وَالْبُخْسَانِ اللَّهُمَّ
أَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِي الْأُمُورِ كُلِّهَا وَأَجِرْنَا مِنْ خِزْيِ الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْآخِرَةِ
اللَّهُمَّ إِنِّي عَبْدُكَ وَإِنْ عَبْدُكَ أَقِفْ تَحْتَ بَابِكَ مَلْتَزِمٌ بِأَعْتَابِكَ مُتَذَلِّلٌ بَيْنَ
يَدَيْكَ أَرْجُو رَحْمَتَكَ وَأَخْشَى عَذَابَكَ يَا قَدِيمَ الْبُخْسَانِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ
تَرْفَعَ ذِكْرِي وَتَضَعِ وَزْرِي وَتُصَلِّحَ أَمْرِي وَتُطَهِّرَ قَلْبِي وَتُنَوِّزَ لِي فِي
قَبْرِي وَتَغْفِرَ لِي ذَنْبِي وَأَسْأَلُكَ الدَّرَجَاتِ الْعُلَى مِنَ الْجَنَّةِ آمِينَ

ഹിജ്റ ഇസ്ഥാഇലിലെ പ്രാർത്ഥന

اللَّهُمَّ أَنْتَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ
مَا اسْتَطَعْتُ أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتَ أَبُوءُ لَكَ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ وَأَبُوءُ بِذَنْبِي
فَاعْفِرْ لِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا سَأَلَكَ
بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذَكَ مِنْهُ عِبَادُكَ
الصَّالِحُونَ اللَّهُمَّ بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى وَصِفَاتِكَ الْعُلْيَا طَهِّرْ قُلُوبَنَا مِنْ كُلِّ
وَصْفٍ يَبْأَعِدُنَا عَنْ مَشَاهِدَتِكَ وَمَحَبَّتِكَ وَأَمُتْنَا عَلَى السَّيِّئَةِ وَالْجَمَاعَةِ
وَالشَّقْوَى إِلَى لِقَائِكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ، اللَّهُمَّ نَوِّرْ بِالْعِلْمِ قَلْبِي وَاسْتَعْمَلْ
بِطَاعَتِكَ بَدَنِي وَخَلِّصْ مِنَ الْفِتَنِ سِرِّي وَاشْغُلْ بِالْإِعْتِبَارِ فِكْرِي وَفِقْنِي شَرِّ
وَسَاوِسِ الشَّيْطَانِ وَأَجِرْنِي مِنْهُ يَا رَحْمَنُ حَتَّى لَا يَكُونَ لِي عَلَى سُلْطَانٍ
رَبَّنَا آتِنَا مَا نَافَعُنَا دُنُوتَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ.

താവഹും ശേഷമുള്ള സുന്നത്ത നിസകാരവും ദുആയും കഴിഞ്ഞ് സംസം കുടിച്ച് സ്വഹയിലേക്ക് തിരിയുകയാണ് വേണ്ടത്.

സംസം കുടിക്കുമ്പോഴുള്ള -ദുആ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَشِفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ وَسَقَمٍ
بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

സഅത്: കഅബാശരീഫിന്റെ തെക്കുകിഴക്കു ഭാഗത്തായി സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന രണ്ട് കുന്നുകളാണ് സ്വഹയും മർവയും. അവക്കിടയിൽ നടക്കുന്ന കർമ്മത്തിന് സഅത് എന്ന് പറയുന്നു.

സഅതിന്റെ നിബന്ധനകൾ.

1. സ്വഹ മുതൽ ആരംഭിക്കുക.
2. മർവയിൽ സ്വഹാ മർവയുടെ ഇടയിലുള്ള സ്ഥലങ്ങൾ മുഴുവനും വിട്ടുകടക്കുക.
3. ഏഴുവട്ടം പൂർത്തിയാക്കുക.
4. സഅത് സ്വഹിഹായ താവഹിനു ശേഷം മായിരിക്കുക.

സഅതിന്റെ സുന്നത്തുകൾ

1. സഅത് താവഹിന്റെ ഉടനെയ്താവുക.
2. സ്വഹയിലും മർവയിലും വെച്ച് ദിക്ർ ദുആകൾ നിർവഹിക്കുക.
3. പുരുഷന്മാർ രണ്ട് പച്ചത്തുണികൾക്കിടയിൽ വേഗത്തിൽ നടക്കുക.
4. ഞരന്ത് വെളിവാക്കാതിരിക്കുക.
5. വുജുഅ് ഉണ്ടായിരിക്കുക.
6. മറ്റുള്ളവരെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കാതിരിക്കുക
6. നടന്നുകൊണ്ട് സഅത് ചെയ്യുക.

സഅതിനുള്ള നിയുത്ത് ഇഹ്റാമിൽ ഉൾപ്പെട്ട മെന്നതിനാൽ നിയുത്ത് ശർത്ഥി. സുന്നത്താണ്. സഅതിന് വുജുഅ് നിർബന്ധമില്ലെങ്കിലും സുന്നത്താണ്.

നിയുത്തിന്റെ രൂപം

അല്ലാഹുവേ, സ്വഹാ മർവയുടെ ഇടയിൽ ഏഴുതവണ ഉററ യുടെ സഅത് ചെയ്യാൻ ഞാനുദ്ദേശിക്കുന്നു".

തുകൾക്ക് **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ** എന്ന് പറഞ്ഞ ശേഷം

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَى مَا هَدَانَا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
عَلَى مَا أَوْلَانَا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْخَمْدُ يُخْبِي
وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ
أَنْجَزُ وَعْدَهُ وَتَصَرُّعُهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا تُعَذِّبُ إِلَّا بِإِذَاءِ
مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَسُبْحَانَ اللَّهِ جِئْنَا تَمْسُونَ وَحِينَ تَصُبْحُونَ وَلَهُ

اَسْتَجِبْ لَكُمْ دَعْوَتَكُمْ رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا كَمَا اَمَرْنَا اِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْمِيعَادَ رَبَّنَا
 اِنَّا سَمِعْنَا مَنَادًا يَدْعُو لِلْاِيْمَانِ اَنْ اٰمَنُوْا بِرَبِّكُمْ فَاٰمَنَّا رَبَّنَا فَاعْفِرْ لَنَا
 ذُنُوْبَنَا وَكُفْرَ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقُّفًا مَّعَ الْاَبْرَارِ ، رَبَّنَا وَاٰتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى
 رِسْوَلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ، رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا
 وَالْيَقِيْنُ اَتَيْنَاكَ وَالْيَقِيْنُ الْمَصِيْبُ ، رَبَّنَا اعْفِرْ لَنَا وَلِاٰخِوَانِنَا الَّذِيْنَ سَبَقُوْنَا بِالْاِيْمَانِ
 وَلَا تَجْعَلْ فِيْ قُلُوْبِنَا غِلًا لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَا اِنَّكَ رَوْفٌ رَّحِيْمٌ (رَبِّ
 اَعْفِرْ.....) اِنْ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ اعْتَمَرَ
 فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطُوْفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ

(3)

اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ ، رَبَّنَا اٰثِمٌ لَّنَا نُوْرُنَا وَاعْفِرْ لَنَا اِنَّكَ
 عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ مِنَ الْخَيْرِ كُلِّهِ عَاجِلِهِ وَاٰخِرِهِ
 وَاسْتِغْفِرُكَ لِذُنُوْبِيْ ، وَاَسْأَلُكَ رَحْمَتَكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاْحِمِيْنَ (رَبِّ
 اَعْفِرْ.....) رَبِّ زِدْنِيْ عِلْمًا وَلَا تُزِعْ قَلْبِيْ بَعْدَ اِذْ هَدَيْتَنِيْ ، وَهَبْ لِيْ
 مِنْ لَّدُنْكَ رَحْمَةً اِنَّكَ اَنْتَ الْوَهَّابُ اَللّٰهُمَّ عَافِنِيْ فِيْ سَمْعِيْ وَبَصَرِيْ لَا اِلٰهَ
 اِلَّا اَنْتَ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقُبْرِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحَانَكَ اِنِّيْ
 كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِيْنَ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ
 بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمَعْفَاةِكَ مِنْ عَقُوْبَتِكَ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْكَ لَا اَحْصِيْ ثَنَاءً
 عَلَيْكَ اَنْتَ كَمَا اَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ فَلَكَ الْحَمْدُ حَتّٰى تَرْضٰى اِنْ الصَّفَا
 وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطُوْفَ
 بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ

(4)

اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَعْلَمُ
 وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا تَعْلَمُ وَاَسْتَغْفِرُكَ مِنْ كُلِّ مَا تَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَامُ
 الْغُيُوْبِ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ الْمُبِيْنُ ، مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ الصَّادِقِ
 الْوَعْدِ الْمُبِيْنِ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ كَمَا هَدَيْتَنِيْ لِلْاِسْلَامِ اَنْ لَا تُنْزِعَهُ مِنِّيْ حَتّٰى
 تُتَوَفَّيْنِيْ وَاَنَا مُسْلِمٌ . اَللّٰهُمَّ اجْعَلْ فِيْ قَلْبِيْ نُوْرًا وَفِيْ سَمْعِيْ نُوْرًا وَفِيْ
 بَصَرِيْ نُوْرًا ، اَللّٰهُمَّ اشْرَحْ لِيْ صَدْرِيْ وَيَسِّرْ لِيْ اَمْرِيْ وَاَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
 وِسْوَاسِ الصَّدْرِ ، وَشَتَاتِ الْاَمْرِ ، وَفِتْنَةِ الْقُبْرِ اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ شَرِّ
 مَا يَلِيْجُ فِي الْيَلِّ وَشَرِّ مَا يَلِيْجُ فِي النَّهَارِ وَمِنْ شَرِّ مَا تَهْبِ بِه الرِّيَّاحُ يَا
 اَرْحَمَ الرَّاْحِمِيْنَ ، سُبْحَانَكَ مَا عِبْدُكَ حَقَّ عِبَادَتِكَ يَا اللّٰهُ ، سُبْحَانَكَ مَا
 ذَكَرْنَاكَ حَقَّ ذِكْرِكَ يَا اللّٰهُ ، (رَبِّ اَعْفِرْ.....) اِنْ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ
 شَعَائِرِ اللّٰهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطُوْفَ بِهِمَا وَمَنْ
 تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ

(5)

الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ يَخْرُجُ الْحَيِّ مِنَ الْمَيِّتِ
 وَيَخْرُجُ الْمَيِّتُ مِنَ الْحَيِّ وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَلِكَ تُخْرَجُونَ مِنْ آيَاتِهِ
 أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ يَشْرُ تَتَشَكَّرُونَ ، اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْأَلُكَ اِيْمَانًا دَائِمًا
 وَبَيِّنًا صَادِقًا وَعِلْمًا نَافِعًا وَقَلْبًا خَاشِعًا وَلِسَانًا ذَاكِرًا وَ اَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ
 وَالْمُعَافَاةَ الدَّائِمَةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ
 اَدْعُونِيْ اَسْتَجِبْ لَكُمْ وَاِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ وَاِنِّيْ اَسْأَلُكَ كَمَا هَدَيْتَنِيْ لِلْاِسْلَامِ
 اَنْ لَا تُنْزِعَهُ مِنِّيْ وَاَنْ تُتَوَفَّيْنِيْ مُسْلِمًا اِنْ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللّٰهِ فَمَنْ
 حَجَّ الْبَيْتَ اَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَطُوْفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ اللّٰهَ
 شَاكِرٌ عَلِيْمٌ

എന്ന പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലുക.

സ്വസ്ഥയും മർദ്ദവും പ്രാർത്ഥനക്കുത്തരം ലഭിക്കുന്ന
 പുണ്യസ്ഥാനങ്ങളാണ്. മേൽ പ്രാർത്ഥനക്കു പുറമെ
 ഇഹപരകാര്യങ്ങളിൽ ആഗ്രഹമുള്ളവ വേണ്ടുവോളം ചോദിക്കു
 കയും മേൽ ദിക്കർ ദുആകൾ ആവർത്തിക്കു കയും വേണം.
 ഓരോചുറ്റിലും പലതുണു കൾക്കിടയിൽ ഈ പ്രാർത്ഥന
 ചൊല്ലുക.

رَبِّ اَعْفِرْ وَاَرْحَمْ وَاَعْفُ وَتَكْرِمُ وَتَجَاوِزُ عَمَّا تَعْلَمُ اِنَّكَ تَعْلَمُ مَا لَا نَعْلَمُ اِنَّكَ
 اَنْتَ اللّٰهُ الْاَعَزُّ الْاَكْرَمُ ، اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
 وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ اَللّٰهُمَّ اجْعَلْهَا عَمْرَةً مَبْرُورَةً وَسَعِيًّا مُشْكُورًا وَذَنْبًا مَغْفُورًا
 وَعَمَلًا صَالِحًا مَقْبُولًا وَتِجَارَةً لَّنْ تَبُوْرَ يَا عَزِيْزُ يَا غَفُوْرُ

ഓരോചുറ്റിലും ഈ പ്രാർത്ഥന ചൊല്ലുക.

(1)

اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ كَثِيْرًا وَسُبْحَانَ اللّٰهِ
 الْعَظِيْمِ وَيَحْمَدُهُ الْكَرِيْمُ بِكُرَّةٍ وَّاصِيْلًا ، وَمِنْ الْيَلِّ فَاَسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لِيْلًا
 طَوِيْلًا وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ اُنْجِزْ وَعْدَهُ وَنَصْرُ
 عِبْدِهِ وَهَزْمُ الْاَحْزَابِ وَحْدَهُ لَا شَيْءَ قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ يُحْيِي وَيُمِيْتُ وَهُوَ حَيٌّ
 دَائِمٌ لَا يَمُوْتُ وَلَا يَفُوْتُ اَبَدًا بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَالْيَه الْمَصِيْبُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيْرٌ (رَبِّ اَعْفِرْ.....) رَبَّنَا نَجِّنَا مِنَ النَّارِ سَالِمِيْنَ عَاطِمِيْنَ فَرَجِيْنَ
 مُسْتَشِيْرِيْنَ مَعَ عِبَادِكَ الصَّالِحِيْنَ مَعَ الَّذِيْنَ اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّيْنَ
 وَالصِّدِّقِيْنَ وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِيْنَ وَحَسَنَ اَوْلِيَائِكَ رَفِيْقًا ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنْ
 اللّٰهِ وَكَفَى بِاللّٰهِ عَلِيْمًا لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ حَقًّا حَقًّا ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ تَعَبَّدًا وَرَقًا ، لَا اِلٰهَ
 اِلَّا اللّٰهُ وَلَا تَعْبُدُ الْاِلٰهَآةَ مَخْلُوْعِيْنَ لَهُ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ.

(2)

اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ اللّٰهُ اَكْبَرُ وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ ، لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْغَرَّدُ الصَّمَدُ
 الَّذِيْ لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ، وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيْكَ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
 وَلِيٌّ مِنَ الذَّلِّ وَكِبَرُهُ تَكْبِيْرًا ، اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ قُلْتَ فِي كِتَابِكَ الْمَنْزِلَ اَدْعُونِيْ

رَبِّ تَعَالَى بِالْخَيْرِ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

സജ്ജാതിന്റെ ശേഷമുള്ള ദുആ

رَبَّنَا ثَقِبلْ مِنَّا وَعَافِنَا وَأَعْفُ عَنَّا وَعَلَى طَاعَتِكَ وَشُكْرِكَ أَعْنَا وَعَلَى غَيْرِكَ لَا تُكَلِّفْنَا وَعَلَى الْإِيمَانِ وَالْإِسْلَامِ الْكَامِلِ جَمْعًا تَوْفِقْنَا وَأَنْتَ رَاضٍ عَنَّا، اللَّهُمَّ ارْحَمْنِي أَنْ أَتَكَلَّفَ مَا لَا يُغْنِينِي وَأَرْزُقْنِي حَسَنَ النَّظَرِ فِيمَا يَرْضِيكَ عَنِّي يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

മുടി എടുക്കുന്നതിനു മുമ്പുള്ള ദുആ

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ تَاصِبَتِي بِبَيْدِكَ فَاجْعَلْ لِي بِكُلِّ شَعْرَةٍ نُورًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَغْفِرْ لِي ذُنُوبِي يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ، اللَّهُمَّ أَحْرَمْ لَكَ شَعْرِي وَيَشْرِي وَجَسَدِي وَجَمِيعَ جَوَارِحِي مِنَ الطَّيِّبِ وَالنِّسَاءِ وَكُلِّ شَيْءٍ حَرَمْتَهُ عَلَى الْحَرَمِ أَتَّبِعِي بِذَلِكَ وَجْهَكَ الْكَرِيمَ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.

മുടി എടുക്കൽ.

സ്ത്രീക്കും പുരുഷനും തലയിൽ നിന്ന് ചുരുങ്ങിയത് മുന്ന് മുടി നിക്ഷേപം നിർബന്ധം. പുരുഷന്മാർ തലമുടി മുഴുവനും വടിക്കലൊണ്ണത്തമം.

മുടി എടുത്തതിനു ശേഷമുള്ള ദുആ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي قَضَى عَنِّي سُكُيَ اللَّهُمَّ أَتَيْتُ بِكُلِّ شَعْرَةٍ حَسَنَةً وَأَمَحُ عَنِّي سَيِّئَةً وَأَرْفَعُ لِي بِهَا دَرَجَةً وَأَغْفِرْ لِي وَلِلْمُحَلِّقِينَ وَالْمُقَصِّرِينَ وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ زِدْنَا إِيْمَانًا وَيَقِينًا وَتَوْفِيقًا وَعَوْنًا وَأَغْفِرْ لَنَا وَلِإِيْمَانِنَا وَأُمَّهَاتِنَا وَلِجَمِيعِ الْمُسْلِمِينَ، وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ.

വിരോധിക്കപ്പെട്ടവ പ്രവർത്തിച്ചാലുള്ള ഫിദ്യ

ഇഹ്റാം വേളയിൽ വിരോധിക്കപ്പെട്ട വസ്ത്രധാരണ, സുഗന്ധം ഉപയോഗിക്കുക, തലയിലോ താടിയിലോ എണ്ണയിടുക, ഭാര്യഭർത്താക്കൾ തമ്മിൽ ഗുഹ്യസ്ഥാനമല്ലാത്തതിൽ ബന്ധപ്പെടുക, ഒരേ സമയത്ത് ഒരേ സ്ഥലത്തു നിന്ന് മൂന്നു മുടിയോ മൂന്നു നഖമോ നീക്കുക, തലമറക്കുക, ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരോരു കാര്യം പ്രവർത്തിച്ചാൽ ഒരോന്നിനെ അറക്കുകയോ അര സാഅ് (1000ഗ്രാം) വീതം ഭക്ഷണം ആറ് മിസ്കീന്മാർക്ക് കൊടുക്കുകയോ മൂന്നു നോമ്പ് അനുഷ്ഠിക്കുകയോ ചെയ്യണം. ഈ മൂന്നു കാര്യങ്ങളിൽ ഇഷ്ടമുള്ളത് ചെയ്യണം.

ഒരു മുടിയോ ഒരു നഖമോ നീക്കിയാൽ ഒരു മുദ്രം രണ്ടെണ്ണം നീക്കിയാൽ രണ്ടു മുദ്രം നിർബന്ധമാണ്. നോമ്പെടുക്കുകയാണെങ്കിൽ ഒരു മുദ്രിന് ഒരു നോമ്പു വീതം നോൽക്കണം.

ഇഹ്റാമിൽ സംയോഗം ചെയ്യുന്നത് നീചവ്യത്തിലും

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، سُبْحَانَكَ مَا شَكَرْنَاكَ حَقَّ شُكْرِكَ يَا اللَّهُ، سُبْحَانَكَ مَا أَعْلَى شَأْنُكَ يَا اللَّهُ، اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا وَكَرِّهِ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ (رَبِّ اغْفِرْ.....) اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تُبْعَثُ عِبَادَكَ، اللَّهُمَّ اهْدِنِي بِالْهُدَى وَتَقْنِي بِالتَّقْوَى وَأَغْفِرْ لِي فِي الْآخِرَةِ وَالْأُولَى، اللَّهُمَّ أَيْسُرْ عَلَيْنَا مِنْ بَرَكَاتِكَ وَرَحْمَتِكَ وَفَضْلِكَ وَرِزْقِكَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ النَّعِيمَ الْمُقِيمَ الَّذِي لَا يَحُولُ وَلَا يَزُولُ أَبَدًا اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي سَمْعِي نُورًا وَفِي بَصَرِي نُورًا وَفِي لِسَانِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي نُورًا وَمَنْ فَوْقِي نُورًا وَاجْعَلْ فِي نَفْسِي نُورًا وَعَظِمْ لِي نُورًا رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

(6)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ وَصَدَقَ وَعْدُهُ وَنَصَرَ عَبْدَهُ وَهَزَمَ الْأَحْزَابَ وَحْدَهُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا تُغِبُّ إِلَّا إِيَّاهُ مَخْلُصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْهُدَى وَالتَّقْيَ وَالْعَافَا وَالْغَنَى، اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَالَّذِي تَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا تَقُولُ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ رِضَاكَ وَالْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ سَخَطِكَ وَالنَّارِ وَمَا يُفَرِّقُنِي إِلَيْهَا مِنْ قَوْلٍ أَوْ فِعْلٍ أَوْ عَمَلٍ، اللَّهُمَّ بِشُوكِ اهْتَدَيْنَا وَبِقُضْلِكَ اسْتَعَيْنَا وَفِي كُتُوبِكَ وَانْعَامِكَ وَعَطَايِكَ وَإِحْسَانِكَ أَصْبَحْنَا وَأَمْسَيْنَا أَتَى الْأَوَّلَ قَلْبِي قَبْلَكَ شَيْئٌ، وَالْآخِرَ قَلْبِي بِعَذَابِكَ شَيْئٌ، وَالظَّاهِرَ فَلَا شَيْءَ فَوْقَكَ، وَالْبَاطِنَ فَلَا شَيْءَ دُونَكَ، نَعُوذُ مِنَ الْفَقْرِ وَالْكَسَلِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ وَفِتْنَةِ الْغَنَى وَتَسْلُوكِ الْقَوْرِ بِالْجَنَّةِ، (رَبِّ اغْفِرْ.....) إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

(7)

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ اللَّهُ كَبِيرًا اللَّهُمَّ حَبِّبْ إِلَيْنَا الْإِيمَانَ وَزَيِّنْهُ فِي قُلُوبِنَا وَكَرِّهِ إِلَيْنَا الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ وَاجْعَلْنَا مِنَ الرَّاشِدِينَ (رَبِّ اغْفِرْ.....) اللَّهُمَّ اخْتِمِ بِالْخَيْرَاتِ أَجَالَنَا وَحَقِّقْ بِفَضْلِكَ أَمَالَنَا وَسَهِّلْ لِنُؤَوِّغَ رِضَاكَ سَبِيلَنَا وَحَبِّنْ فِي جَمِيعِ الْأَحْوَالِ أَغْلَانَا، يَا مُنْجِي الْغُرَقَى يَا مُنْجِي الْهَلَكَةِ يَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوَى، يَا مُنْهِي كُلِّ شَكْوَى، يَا قَدِيمَ الْإِحْسَانِ يَا دَائِمَ الْمَعْرِوْفِ، يَا مَنْ لَا غَنَى بِشَيْءٍ عَنْهُ وَلَا يَدُ لِكُلِّ شَيْءٍ مِثْلَهُ، يَا مَنْ رَزَقَ كُلَّ شَيْءٍ عَلَيْهِ وَمَصِيرُ كُلِّ شَيْءٍ إِلَيْهِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا أُعْطِيتُنَا وَمِنْ شَرِّ مَا مَنَعْتُنَا، اللَّهُمَّ تَوْفِقْنَا مُسْلِمِينَ وَالْحَقُّنَا بِالصَّالِحِينَ غَيْرَ خَزَائِيَا وَلَا مَقْتُولِينَ رَبِّ يَسِّرْ وَلَا تَعْسِرْ

കുറ്റകരവുമാണ്. അതിന്റെ പ്രതിവിധി വളരെ കരശനമാണ്

വിരോഹന്റെ താവാഫ്.

മക്കംശരീഫിൽ നിന്ന് വിട പറഞ്ഞ് പോകുന്നവർ അവസാനമായി നടത്തേണ്ട താവാഫാണ് വിരോഹന്റെ താവാഫ്. വിരോഹന്റെ താവാഫിന് നിയുത്ത് ചെയ്യൽ നിർബന്ധമാണ്.

تَوَيْتُ طَوَافَ الْوَدَاعِ سَبْعَةً اَشْوَاطٍ لِلَّهِ تَعَالَى

“അല്ലാഹുവിനുവേണ്ടി ഏഴ് ചുറ്റി വിരോഹന്റെ താവാഫ് ചെയ്യാൻ ഞാൻ കരുതി” എന്ന് നിയുത്ത് ചെയ്യാം

ഋതുരക്തമോ പ്രസവരക്തമോ ഉള്ള സ്ത്രീകൾക്ക് പെട്ടെന്ന് പുറപ്പെടേണ്ടി വന്നാൽ താവാഫിൽ വിരോഹ് നിർബന്ധ മില്ല. ഫിദ്യയുമില്ല.

കഅബാശരീഫുമായി ഒട്ടിച്ചേർന്ന് മനംനൊന്ത് താഴെ പറയുന്ന ദുആ കൊണ്ടുവരണം.

اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا الْبَيْتَ بَيْتُكَ وَاَنَا عَبْدُكَ وَاَبْنُ اَمَّتِكَ حَمَلْتَنِيْ عَلٰى مَا سَخَرْتَ لِيْ مِنْ خَلْقِكَ حَتّٰى صَبَرْتُنِيْ فِيْ بِلَادِكَ وَتَلَقَّيْتَنِيْ بِبِعْمَتِكَ حَتّٰى اَعْتَنَيْتَنِيْ عَلٰى قَضَاءِ مَنَاسِكَكَ فَاِنْ كُنْتُ رَضِيْتُ عَنْكَ فَارْتَدِدْ عَنْ رِضَا وَاِلَّا فَمَنْ الْاَنَ عَلَيَّ بِالرِّضَا عَنْكَ قَبْلَ اَنْ اَفَارِقَكَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ ، اَللّٰهُمَّ هٰذَا اَوْاَنُ اِنْصِرَافِيْ اِنْ اَذْنَبْتُ لِيْ غَيْرَ مُسْتَبْدِلَ بِكَ وَلَا بِيَّتِكَ وَلَا رَاغِبٍ عَنْكَ وَلَا عَنْ بَيْتِكَ ، اَللّٰهُمَّ قَاصِّحْنِيْ الْعَافِيَةَ فِيْ بَدَنِيْ وَالْعَصْمَةَ فِيْ دِيْنِيْ وَاَحْسِنْ مُقْبَلِيْ وَارْزُقْنِيْ طَاعَتَكَ مَا اُبْقِيْتَنِيْ وَاَجْمَعْ لِيْ خَيْرِيْ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ اِنَّكَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ، يَا اَكْرَمَ الْاَكْرَمِيْنَ ، اَللّٰهُمَّ اِنَّ هٰذَا وِدَاعٌ مَنْ يَّخْشَى اَنْ لَا يَعُوْدَ اِلَى بَيْتِكَ الْحَرَامِ فَحَرِّمْنِيْ وَاَهْلِيْ عَلٰى النَّارِ ، اَللّٰهُمَّ اِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ لِنَبِيِّكَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عِنْدَ فِرَاقِهِ لِبَيْتِكَ الْحَرَامِ كَمَا وَعَدْتَهُ فَاَعِدْنِيْ اِلَى بَيْتِكَ بِمَنِّكَ وَلَطْفِكَ وَكَرَمِكَ ، اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنِيْ الْعُوْدَ بَعْدَ الْعُوْدِ مَرَّةً بَعْدَ مَرَّةً اِلَى بَيْتِكَ الْحَرَامِ وَاَجْعَلْنِيْ مِنَ الْمُقْبُوْلِيْنَ عِنْدَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ وَلَنْ اَجْعَلْتَهُ اَخِرَ الْعَهْدِ بِهِ فَعَوِّضْنِيْ عَنْهُ الْجَنَّةَ يَا اَرْحَمَ الرَّاحِمِيْنَ وَصَلَّى اللهُ عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَاٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

പുണ്യസ്ഥലങ്ങൾ സന്ദർശിക്കൽ

സന്ദർശിച്ചുവരുന്നതും

പരക്കെ ചരിത്രം അറിയപ്പെട്ടതുമായ കേന്ദ്രങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നു.

1. റസൂൽ(സ)യുടെ ജന്മദീട്.
2. ഹിറാ ഗുഹ
3. സൗദ് ഗുഹ
4. മസ്ജിദുൽ റായ
5. മസ്ജിദുൽ ജിന്ന്.
6. മസ്ജിദുൽ മുബായ്യാ

7. മസ്ജിദുൽ ഇജാബ

8. മസ്ജിദുൽ ഖൈഫ്:

9. മസ്ജിദുൽ ബൈത്തു:

10. ജനത്തുൽമുഅല്ല:

മലിനാ മുനവ്വറ സന്ദർശനം.

‘എന്റെ ഖബറിടം സന്ദർശിക്കുന്നവർക്ക് എന്റെ ശിവാർത്ഥം നിബന്ധനയായി കഴിഞ്ഞു’ ‘ഒരാൾ ഹജ്ജ് ചെയ്യാനെന്നതിനിട്ട് എന്നെ സന്ദർശിക്കാതെ പോയാൽ അവൻ എന്നോട് പിണങ്ങിയവനാണ്’ (ഹദീസ്).

‘ഒരാൾ ഒരു വക്തും ഒഴിവാക്കാതെ പൂർണ്ണമായ നാൽപ്പത് വയ്ക്ക് നിസ്കാരം എന്റെ പള്ളിയിൽ നിസ്കരിച്ചാൽ നരകത്തെ തൊട്ടും ശിക്ഷകളെ തൊട്ടും കപടവിശ്വാസത്തെ തൊട്ടും രക്ഷപ്പെട്ടതായി എഴുതപ്പെടുന്നതാണ്’ (അഹ്മദ്, തബറാനി).

ആരേണീയ സമക്ഷം

ഹബീബായ റസൂലുല്ലാഹി(സ)യുടെ ആരേണീയ സമക്ഷത്തിൽ ചെന്ന് നേരിട്ടെടുത്ത സലാം പറയാനുള്ള മുഹൂർത്തം സഫലമാവുകയാണ്.

വലതുകാൽമുന്തിരിച്ച സാധാരണ പള്ളികളിൽ പ്രവേശിക്കും പ്രകാരം

മസ്ജിദു നബവിയിൽ കടന്നുചെല്ലുമ്പോൾ

أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ، بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَسَلِّمْ ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَافْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ وَسَهِّلْ لِي أَبْوَابَ رِزْقِكَ ، أَسْأَلُكَ عَنِّي أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ

ദ്വാരാ ഉരുവിടുക.

ബാബു ജിബ്രീലിലൂടെ കടക്കുന്നത് സുന്നത്താണ്. പള്ളിയിലേക്ക് കയറിയ ഉടനെ വിശുദ്ധ റൗളയിലേക്ക് പോയി മിമ്പറിനരികിൽ വെച്ച് രണ്ട് റക്അത്ത് തഹിയ്യത്ത് നിസ്കരിക്കുക. റൗള പെട്ടെന്ന് കണ്ടെത്താനും അവിടെ നിസ്കാരസ്ഥാനം ലഭിക്കാനും പ്രയാസമായാൽ പള്ളിയുടെ ഏതെങ്കിലും സ്ഥലത്തു നിന്ന് തഹിയ്യത്ത് നിസ്കരിക്കുക. പരമാവധി പഴയപള്ളിയുടെ ഭാഗങ്ങളിൽ നിന്നാകാൻ ശ്രമിക്കണം.

റൗളയിൽ വെച്ച് നിസ്കരിച്ചശേഷം

اللَّهُمَّ إِنَّ هَذِهِ رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ شَرَفَتْهَا وَكَرُمَتْهَا وَتَوَرَّتْهَا بُرُورُ نَبِيِّكَ وَحَبِيبِكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَحْشَرْنَا فِي زَمَرَتِهِ وَأَمْنًا عَلَى مُحَبَّتِهِ وَسُنَّتِهِ وَأَسْقَيْنَا مِنْ حَوْضِهِ وَبَيَّدُوا الشَّرِيفَةَ شَرِيفَةَ هَيْبَةٍ لَا نَظْمًا بَعْدَهَا أَيُّدَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

എന്ന് പ്രാർത്ഥിച്ച ശേഷം സിയാറത്തിനായി മര്യാദപൂർവ്വം നീങ്ങുക.

സിയാറത്ത്

ഖബിലൂടെ ഭാഗത്ത് കൂടി ചെല്ലുമ്പോൾ ആദ്യം നബി(സ)യുടെ ഖബറും അൽപ്പം പിറകിൽ നബി(സ)യുടെയും അബൂബക്ർ സിദ്ദീഖ്(റ)ന്റെയും ഉമുൽഫറാഖ് (റ) ന്റെയും ഖബറുകൾ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു.

ഇത് ഒന്നാം നമ്പർ കവാടത്തിലൂടെ കടന്നു ചെന്നാൽ കറണുകൊഴ്ചയാണ് നേരെ പോയാൽ ഇടതു സൈഡിൽ റിയാളുൽ ഷനയ്യും ശേഷം നബി(സ) ക്കും ഖലീഫാമാർക്കും സലാം പറയുന്നതിനുള്ള ഭാഗങ്ങളും കഴിഞ്ഞ് ബാബുൽ ബഖീഇ ലൂടെ പുറത്തിറങ്ങാം. വലതു സൈഡിൽ നബി(സ)യുടെ 200 പേരുകളും സലാം പറയുന്ന സ്ഥലത്തിനിരുവശമുള്ള തുണി ലും വീടിന്റെ മറ്റുഭാഗങ്ങളിലും നബിമദ്ഹൂ കളും പച്ചപ്രതലത്തിൽ സ്വർണ്ണ ലിപികളാൽ ഉല്ലേഖനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട് സലാം പറയുന്ന സ്ഥലത്തിനു മേലെ നബി(സ)യുടെയും ഖലീഫാമാരുടെയും പേരുകളും അതിന് മേലെ നബി(സ)യോട് നാം കാണിക്കേണ്ട മര്യാദകളെ കുറിച്ചുള്ള ആയത്തുകളും

രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്.

പിന്തുളച്ചുവരിൽ ആദ്യം കറണുന്ന വലിയ ഭാഗം നബി(സ)യുടെ മുഖത്തിനുനേരെയാണ്. അടുത്തത് അബൂബക്ർ (റ)ന്റെയും മൂന്നാമത്തേത് ഉമർ(റ)ന്റെയും മുഖത്തിനു നേരെയാണ് സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നത്.

നബി(സ)ക്ക് സലാം പറയേണ്ട ഉത്തമമായ രൂപം ചൊല്ലാൻ തിരക്ക് മൂലം പ്രയാസമാവുകയോ സമയം ഇടങ്ങളുകയോ ചെയ്താൽ ചുരുങ്ങിയ രീതിയിൽ “അസ്സലാമു അലൈക യാ റസൂലുല്ലാഹ്” എന്ന് ചൊല്ലി ചുരുക്കം. ഇപ്രകാരം ഖലീഫാമാർക്കും മറ്റുമുള്ള സലാമും ചുരുങ്ങിയ രീതിയിൽ നിർവഹിക്കുക.

സ്വയം സലാം ചൊല്ലിയശേഷം നബി (സ)ക്ക് സലാം പറയുവാൻ വല്ലവരും ഏൽപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് പറയണം. പ്രത്യേകമായി പേരെടുത്തുപറയാൻ സാധിക്കാത്തപക്ഷം എന്നെ ഏൽപ്പിച്ചവരുടെ മുഴുവൻ സലാമും എന്ന് പറയാം.

നബി(സ)ക്ക് സലാം പറയേണ്ട രൂപം

السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ الْكَرِيمُ وَالرَّسُولُ الْعَظِيمُ الرَّؤُوفُ الرَّحِيمُ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ ، الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَنَا وَحَبِيبَنَا وَفَرَاغَيْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ

وَقَالَ أَيْضًا وَمَا طَلَعَتِ الشَّمْسُ عَلَى رَجُلٍ خَيْرَ مِنْ عَمَرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 أَيَا الْفُقَرَاءِ وَالضَّعْفَاءِ وَالْأَرَامِلِ وَالْيَتَامَى جَزَاكَ اللَّهُ عَنْ أُمِّهِ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
 اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَيْرَ الْجَزَاءِ، اللَّهُمَّ ارْضُ عَنْهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَأَكْرَمْ مَقَامَهُ
 وَأَجْزِلْ ثَوَابَهُ بِفَضْلِكَ وَكَرَمِكَ . آمِينَ

ശേഷം ഈ ദൃശ്യം ചെല്ലുക

اللَّهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تُشَفِّعَ فِي نَبِيِّكَ وَرَسُولِكَ
 مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ
 سَلِيمٍ ، اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ أَوَّلَ الشَّافِعِينَ وَأَنْجَحِ السَّائِلِينَ وَأَكْرَمْ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ
 بِمَنْكَ وَكَرَمِكَ يَا أَكْرَمَ الْكَرَمِيِّينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ إِيْمَانًا كَامِلًا وَيَقِيْنًا صَادِقًا
 حَتَّى أَعْلَمَ أَنَّهُ لَا يَصِيْبُنِي إِلَّا مَا كُتِبَ لِي وَعِلْمًا نَافِعًا وَقَلْبًا خَاشِعًا وَبَسَاتِنًا
 ذَاكِرًا وَرِزْقًا وَاسِعًا وَحَلَالًا وَعَمَلًا صَالِحًا وَاسِعًا مَقْبُولًا وَتِجَارَةً لَنْ تُبَوَّرَ ،
 اللَّهُمَّ اشْرَحْ صَدْرِي وَأَسْخِرْ عَيُونِي وَأَغْفِرْ ذُنُوبِي وَأَمِنْ خَوْفِي وَأَخْتِمْ
 بِالصَّالِحَاتِ أَعْمَالِي وَتَقَبَّلْ زِيَارَتِي وَرَدِّي مِنْ غُرْبَتِي إِلَى أَهْلِي وَأَوْلَادِي
 سَالِمِينَ غَانِمِينَ وَاجْعَلْنَا مِنْ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ مِنَ الَّذِينَ لَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ، رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ
 النَّارِ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ
 الْوَهَّابُ . رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ. سبحان ربك
 رب العزة عما يصفون ، وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين.

മരീനയിലെ തമസകാലം മുഴുവൻ എല്ലാ നേരങ്ങളിലും നിസ്കാരം
 ശേഷം നബി(സ) ക്ക് സലാം പറയൽ പരിവാരക്കണം.

ലോകത്ത് മറ്റൊരു സ്ഥലത്തിനുമില്ലാത്ത പ്രത്യേകതകൾ
 പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ട റൗളാ ശരീഫ് എന്ന പേരിലറിയപ്പെടുന്ന സ്ഥലം ഈ
 പള്ളിയിലാണ്. റസൂൽ(സ) യുടെ ഖബറിനും മിമ്പറിനും ഇടക്കുള്ള
 സ്ഥലമാണത്. റൗളാശരീഫിൽ വെച്ച് പരമാവധി നിസ്കരിക്കാനും
 പ്രാർഥിക്കാനും ഉത്സാഹി കണം.

റൗളാശരീഫിലുള്ള ചില തൂണുകളും അടയാളങ്ങളും

1. നബി(സ)യുടെ മിഹ്റാബ്:
2. അൽഇസ്തഖ്വാനത്തുൽ മുഖല്ലഖ്:
3. അൽ മിഹ്റാബുസ്സുലൈമാനി:

اللَّهُ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 خَيْرَ اللَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَيْرَ خَلْقِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا أَمِينَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَشِيرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَذِيرَ ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا طَاهِرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا طَهْرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الرَّحْمَةِ ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الْإِمَّةِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَفْوَةَ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَيَا الْقَاسِمِ،
 السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سِرَاجَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنِيرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا طَافَ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا يَسَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَاحِي ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا عَاقِبَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
 يَا حَاشِرَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَكْرَمَ وَلَدِ آدَمَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا هَادِي، السَّلَامُ عَلَيْكَ
 يَا مَهْدِي ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَانِدَ الْخَيْرِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا فَاتِحَ الْبِرِّ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا جَمَالَ مَلِكِ اللَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا ثَوْرَ عَرْشِ اللَّهِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
 سَيِّدَ الْمُرْسَلِينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَاتَمَ النَّبِيِّينَ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ رَبِّ
 الْعَالَمِينَ السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا قَانِدَ الْغُرِّ الْمُحَجَّلِينَ، الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ
 اللَّهِ ، يَا مَنْ أَرْسَلَهُ اللَّهُ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ ، يَا مَنْ وَصَفَهُ اللَّهُ بِقَوْلِهِ وَإِنَّكَ لَعَلَى
 خَلْقٍ عَظِيمٍ وَبِالْمُؤْمِنِينَ رَوْفٌ رَحِيمٌ ، وَعَلَى سَائِرِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ
 وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِكَ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ وَعَلَى أَزْوَاجِكَ الطَّاهِرَاتِ أَمْهَاتِ
 الْمُؤْمِنِينَ وَعَلَى أَصْحَابِكَ أَجْمَعِينَ وَعَلَى عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ ، أَشْهَدُ أَنْ
 لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدَهُ وَرَسُولَهُ وَأَشْهَدُ
 أَنَّكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَدْ بَلَغْتَ الرِّسَالَةَ ، وَأَذِيتَ الْإِمَانَةَ ، وَنَصَحْتَ الْإِمَّةَ ،
 وَدَعَوْتَ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ، وَعَدَدْتَ رَبِّكَ حَتَّى
 أَتَاكَ الْيَقِيْنُ ، فَصَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ كَثِيرًا أَفْضَلَ وَأَكْمَلَ وَأَطْيَبَ مَا صَلَّى عَلَى أَحَدٍ
 مِنَ الْخَلْقِ أَجْمَعِينَ ، اللَّهُمَّ اجْزِ عَنَّا نَبِيَّنَا أَفْضَلَ مَا جَزَيْتَ أَحَدًا مِنَ النَّبِيِّينَ
 وَالْمُرْسَلِينَ ، اللَّهُمَّ آتِهِ الْوَصِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ وَأَبْعُهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي
 وَعَدْتَهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ
 وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ. رَبَّنَا آمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ
 فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ،

അബൂബക്കർ(റ)ൻ സലാം പറയേണ്ട രൂപം

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اللَّهِ أَيَا بَكْرَ الصَّدِيقِ ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ قَالَ
 فِي حَقِّكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَا أَيَا بَكْرَ أَنْتَ عَتِيقُ اللَّهِ مِنَ النَّارِ
 ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا صَاحِبَ رَسُولِ اللَّهِ وَتَأْتِي إِلَيْنِ إِذَا هُمَا فِي الْغَارِ ، السَّلَامُ
 عَلَيْكَ يَا مَنْ أَنْقَذَ مَالَةَ كُلِّهِ فِي حُبِّ اللَّهِ وَحُبِّ رَسُولِهِ حَتَّى تَخْلَلَ بِالْعَبَا ،
 جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرَ الْجَزَاءِ، اللَّهُمَّ ارْضُ عَنْهُ وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ وَأَكْرَمْ مَقَامَهُ وَأَجْزِلْ
 ثَوَابَهُ بِفَضْلِكَ وَكَرَمِكَ . آمِينَ

ഉമർ(റ)ൻ സലാം പറയേണ്ട രൂപം

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ عَمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا مَنْ قَالَ
 فِي حَقِّكَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ سِرَاجَ أَهْلِ الْجَنَّةِ

4. ഉസ്തുവാനതു ആളുഃ
5. ഉസ്തുവാനതുസ്തരീഃ
6. ഉസ്തുവാനതുൽ ഹിർസ്:
7. ഉസ്തുവാനതുൽ വുഹുദ്:
8. ബാബുജിബീൽ:
9. ഉസ്തുവാനതു തൗബഃ
10. അഹ്ലുസ്സഫത്തിന്റെ ചെരു:

സന്ദർശിച്ചുവരുന്നതും

പരക്കെ ചരിത്രം അറിയപ്പെട്ടതുമായ കേന്ദ്രങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നു.

1. ഒന്നത്താൽ ബഖീദ്

പ്രതിനായിരത്തോളം സ്വഹാബിവര്യന്മാരുടെ ബബറിം ഇവിടെയുണ്ട്.

1. റസൂൽ(സ)യുടെ ഓമനപുത്രി ഫാത്മിമ തുസ്സഹ്റാഅ്(റ), പിതൃവുൻ അബ്റാഹ്(റ)

ഹസനുബ്നു അലിയ്(റ), അലീസൈനുൽ ആബിദീൻ(റ), മുഹമ്മദുനിൽ ബാബീർ(റ),

ഇഅ്ഫറുസ്സാദിയ്(റ).

2. നബി(സ)യുടെ പെൺമക്കളായ ഉമ്മു കുൽസും(റ), റുഖിയ് (റ), സൈനബ്(റ).

3. നബി(സ)യുടെ പത്നിമാരായ ആഇശ(റ), ഹഫ്സ(റ), മാരിയ(റ), സൗദ(റ), സൈനബ് ബിൻത് ഇഹ്ദ്(റ), ഉമ്മുസലമ, സ്വഹിയ് (റ) ജുവൈരിയ് (റ), ഉമ്മുഹബീബ(റ), സൈന ബ് ബിൻത് ഖുസൈമ(റ) ഖദീജബീവി (റ) മക്കയിലും മൈമൂന ബീവി(റ) വാദിശരീഫി ലുമാണ്.

4. അബൂത്വാലിബിന്റെ മകൻ അഖീൽ (റ), സുഹ്യാൻ ബിൻ ഹാരിസ്(റ), അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു ഇഅ്ഫർ അൽതയ്യാർ(റ) എന്നിവരാണ്.

5. ഇബ്നു ഉമറി(റ)ന്റെ ഭൃത്യനും പ്രമുഖ പണ്ഡിതനുമായ നാഫിഅ് മൗലാ ഇബ്നു ഉമർ(റ), മദ്ഹബിന്റെ ഇമാമുകളിൽപ്പെട്ട മാലിക്(റ).

6. നബി(സ)യുടെ മകൻ ഇബ്രാഹിം(റ), സഅദുബിൻ അബീവഖാസ്(റ), ഉസ്മാൻ ബിൻ മജ്ലാൻ(റ), അബ്ദുറഹ്മാനുബ്നു ഓഹ്ദ്(റ), അസ്അദ് ബിൻ സുറാറ(റ), ഖുനൈസ് ബിൻ ഹുദാഫ (റ), ഫാത്മിമ ബിൻത് അസദ്(റ), അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ്(റ)

7. മുന്നാം ഖലീഫ ഉസ്മാൻ(റ)

8. സഅദു ബ്നു മുആദ്(റ), അബൂസഇഝാൽ ഖുദ്രി(റ).

9. ഹരീറ ശുഹാദാക്കൾ.

10. ബീവി സഫിയ്(റ), ബീവി ആത്മിഖ(റ).

11. നബി(സ)ക്ക് മുലകൊടുത്തു വളർത്തിയ ഹലീമാബീവി(റ)

«السَّلَامُ عَلَيْكُمْ» പൊതു വായുള്ള സലാം

دَارَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ، وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لَآحِقُونَ،
أَنْتُمْ سَلَفَتْنَا وَنَحْنُ بِالْآثِرِ، يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ
وَيَرْحَمُ اللَّهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَالْمُسْتَأْخِرِينَ،
اللَّهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُمْ وَلَا تَفْتِنَا بَعْدَهُمْ وَاغْفِرْ لَنَا
وَلَهُمْ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِأَهْلِ بَقِيعِ الْغَرْقَدِ وَعَلَى مَنْ
يُغْرِفُ بِالْبَقِيعِ.

2. ഉഹ്ദ്

ഹിംസ്(റ) ഉൾപ്പെടെയുള്ള ധീരരക്തസാക്ഷികളെ അടക്കം ചെയ്യപ്പെട്ട സ്ഥലമെന്ന നിലക്കും ജിഹാദ് ഭൂമിയെന്ന നിലക്കും സ്ഥാനമുള്ളതിനു പുറമെ ഉഹ്ദ് പർവ്വതത്തിന് പ്രത്യേകമായി ചില ശ്രേഷ്ഠതകളും

പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്.

السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا حَمْرَةَ عَمِّ رَسُولِ اللَّهِ،
السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا سَيِّدَ الشُّهَدَاءِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ
يَا أَسَدَ اللَّهِ وَأَسَدَ رَسُولِهِ، السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
عَبْدَ اللَّهِ بْنِ جَحْشٍ. السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا
مُضْعَبَ بْنِ عَمْرِ. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا شُهَدَاءَ
أُحُدٍ. السَّلَامُ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى
الدَّارِ: اللَّهُمَّ اخْرِجْهُمْ عَنِ الْإِسْلَامِ وَأَهْلِهِ أَفْضَلَ
الْجَزَاءِ وَأَجْزَلِ ثَوَابِهِمْ وَأَكْرَمَ مَقَامَهُمْ وَارْفَعْ
دَرَجَاتِهِمْ بِمَنِّكَ وَكَرَمِكَ يَا أَكْرَمَ الْأَكْرَمِينَ.

3. മസ്ജിദ് ബുബാഅ്

വിശുദ്ധബുർഅൻ സുറ താബ 107-110 സൂക്തങ്ങളിൽ അളവർ പ്രകീർത്തിച്ച വിശുദ്ധപള്ളിയാണ് മസ്ജിദ്ബുബാഅ്. തഖ്വിയിൽ അടിത്തറതീർത്ത ആദ്യമസ്ജിദ് എന്നാണ് ബുർഅൻ ഭാഷ്യം. നബി(സ) മദീനയിൽ ആദ്യമായി കാൽക്കുത്തിയ സ്ഥാനത്ത് അവിടുന്ന് നേതൃത്വം നൽകി നിർമ്മിച്ച പള്ളിയാണിത്. എല്ലാ ശനിയാഴ്ചയും റസൂൽ (സ) അവിടെ പ്രാവുകയും നിസ്കരിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മസ്ജിദ് ബുബാഅിൽ വെച്ചുള്ള നിസ്കാരം ഉറയോട് തുല്യമാണെന്ന് നബി(സ) പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

4. മസ്ജിദ് വിബ്ലതൈൻ

ഒരേ നിസ്കാരത്തിൽ രണ്ട് വിബ്ല വെച്ചു പള്ളി.

5. മസ്ജിദ് ഫൽഹ്

ഖൽദയ് യുദ്ധം നടന്നസ്ഥാനത്ത് ചെറിയ മലയുടെ മുകളിലുള്ള വളരെ ചെറിയ ഒരു പള്ളിയാണിത്. ഇതിന്റെ പരിസരത്തായി മറ്റ് അഞ്ച് പള്ളികൾ കൂടിയുണ്ട്. 1. മസ്ജിദ് സൽമാനുൽ ഫാരിസി(റ) 2. മസ്ജിദ് അബൂബക്ർ സിദ്ദീഖ്(റ) 3. മസ്ജിദ് ഉമറുബ്നുൽ ഖത്താബ്(റ) 4. മസ്ജിദ് അലി യൂസ്നു അബൂതാലിബ്(റ) 5. മസ്ജിദ് സയ്യിദത്തുനാ ഫാതിമത്തുസ്സഹ്റ(റ) എന്നിവ യാണവ. ഇവയിൽ മിക്കവയും ഇപ്പോൾ ഇല്ല. ഇവിടെ വിശാലമായ മറ്റൊരു പള്ളിയുടെ നിർമ്മിച്ചു.

6. മസ്ജിദ് ഗമാമ

മസ്ജിദ്ബുബാഅ് പ്രാർഥിച്ച ഉടൻ തന്നെ ഉത്തരം ലഭിച്ച സ്ഥലത്താണ് മസ്ജിദ് ഗമാമ സ്ഥാപി ക്കപ്പെട്ടത്. ഗമാമ എന്നാൽ കാർമേഖലം എന്നാണർത്ഥം.

7. മസ്ജിദ് ജുമാഅ

നബി(സ) ആദ്യമായി ജുമാഅ നിസ്കാരം നിർവഹിച്ച പള്ളിയാണിത്.

8. മസ്ജിദ് ഇഖാബ

സുപ്രധാനമായ ചില കാര്യങ്ങൾ അല്ലാഹുവോട് ചോദിക്കുകയും ഉത്തരം ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. അക്കാലത്താണ് ഇഖാബപള്ളി എന്നപേരിൽ അറിയപ്പെട്ടത്.

9. മസ്ജിദ് അബൂദർറുൽ ഗിഫാരി

അബൂദർറുൽ റോസ് ഓഗ്ഷൻ നൽകിയിട്ടുള്ള മസ്ജിദ് അബൂദർറുൽ ഗിഫാരി(റ) ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണ്.

10. മസ്ജിദ് ദുൽഹുലൈഫ അബ്യാർഅലി

മദീന ഭാഗത്തു നിന്ന് വരുന്നവരുടെ ഹജ്ജിന്റെ മീഖാത്ത് ഈ സ്ഥലമാണ്. ദുൽഹുലൈഫ പള്ളിയിൽ വെച്ച് നിസ്കരിച്ച ശേഷമാണ് നബി(സ) ഹജ്ജിന് ഇഹ്റാം ചെയ്തത്. ഉറക്കും നബി(സ) ഇവിടെനിന്ന് ഇഹ്റാം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

BADR MARTYRS NAMES

أَسْمَاءُ شُهَدَاءِ بَدْرٍ

Omair Bin Al-Walid	Muhaimin Bin Al-Muthan	مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي وَهَّابٍ	مُحَمَّدُ بْنُ أَبِي وَهَّابٍ
Sa'ad Bin Wa'el	Harith Bin Sa'ad	هَارِثُ بْنُ سَعْدٍ	هَارِثُ بْنُ سَعْدٍ
Zu Al-Harith Bin Al-Harith	Rafal Bin Al-Muthan	رَافِعُ بْنُ مِثْلَانَ	رَافِعُ بْنُ مِثْلَانَ
Muhaimin Bin Sa'ad	Omair Bin Al-Harith	مُحَمَّدُ بْنُ سَعْدٍ	مُحَمَّدُ بْنُ سَعْدٍ
Asad Bin Al-Harith	Yasir Bin Al-Harith	يَزِيدُ بْنُ الْحَارِثِ	يَزِيدُ بْنُ الْحَارِثِ
Uthman Bin Al-Harith	Mu'awiz Bin Al-Harith	مُعَاوِزُ بْنُ الْحَارِثِ	مُعَاوِزُ بْنُ الْحَارِثِ
Sa'ad Bin Khalid	Asad Bin Al-Harith	سَعْدُ بْنُ خَالِدٍ	سَعْدُ بْنُ خَالِدٍ

11. ബദർ ശുഹദാ

ഇസ്ലാമിക ചരിത്രത്തിൽ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ ബദർ യുദ്ധം നടന്ന പട കളമാണ് ബദർദുമി. ബദർയുദ്ധത്തിൽ രക്തസാക്ഷികളായ പതിനാലുപേരിൽ പതിമൂന്നു പേരും അന്ത്യവിശ്രമം കൊള്ളുന്നത് ഇവിടെയാണ്.